

A kiengesztelődés éneke

Levél a Naphimnusz születésének 800. évfordulójára (1225–2025)

Bevezetés

Kedves testvérek és nővérek a ferences családból a világ minden tájáról!

Az Úr adjon nektek békét!

E levélben szeretnénk megosztani veletek örömünket *A teremtmények éneke* nyolcadik centenáriuma alkalmából, amelyről nem feledkezhetünk meg. Ez az évforduló szorosan illeszkedik a ferences évfordulók sorozatába, amelyek az egyedülálló Ferences Centenáriumot alkotják: Fonte Colombótól Greccioig, La Vernáig, San Damianóig és végül az Angyalos Boldogasszonyig.

La Verna fájdalma és szeretete – ahol Ferenc megkapta a szent sebeket – és a „Halál nővérrel” való találkozás között született a dicséretnek és a kiengesztelődésnek ez az éneke, amely összefoglalja Ferenc szemléletét Istenről és a világról, a teremtményekről és az emberekről, önmagáról és a Legfőlségesebből. A Naphimnusz összegzése annak, ahogyan Ferenc látta a valóságot, és mi mindnyájan örvendező lélekkel akarjuk azt tovább énekelni!

2025-ben, a Szentévben és *A teremtmények éneke* évében szeretnénk együtt újra felfedezni ennek az imádságnak a mélységét, amely átívelt a századokon, és ma is megszólítja az emberiség és az Egyház szívét. A Naphimnusz, amelyet Ferenc 1225 és 1226 között több lépésben szerzett, nem pusztán költői szöveg, hanem tanúságtétel egy átfogó látásmódról: a teremtő Istenről, a teremtésről, az egyetemes testvériségről és az átfogó ökológiáról – olyan témákról, amelyeket Ferenc pápa erőteljesen hangsúlyozott Laudato si’ című enciklikájában.

A. Az Egyház útján

A Jubileum himnusza

Milyen dicséret létezhet ének nélkül? És miféle ének létezhet a kíséret hangja nélkül? „Dicsértessél, én Uram, minden teremtményeddel.”¹

Isten bolondjának dicsérete elsősorban zene, talán még a szavak előtt is, mert Ferenc azt akarta, hogy ének által hirdessék meg a bocsánatot és a békét az egymással szembenálló hatalmasoknak. Így történt ez később a *paceri*, más néven az *Alleluja-mozgalom* esetében is. A Naphimnusz a középkori *laudes* műfajába tartozik, és mindenekelőtt dicséret. Nem arra született, hogy csendben olvassák, hanem hogy énekszóval szólaltassák meg.

A Jubileum is hanggal kezdődik: a *shofár*, a kos szarvának hangjával, amely – ha ép és megfelelően elő van készítve – *Yobel*, a jubileum trombitája lesz. Milyen liturgia létezhet zene nélkül? És miféle zene létezhet olyan hangszer nélkül, amelyet egyedül a teremtés, Isten kezének műve ajándékozhat? Nem mechanikus hangszerek, hanem állati és növényi eredetű anyagokból készített fúvósok és hárfák kaptak helyet a liturgiában, hogy kifejezésre juttassák

¹ NapH 5. in: Assisi Szent Ferenc Írásai, Budapest, 2018.

Isten dicséretének fenségességét, aki „a jó, minden jó, a legfőbb jó, az élő és igaz Úristen”². Ahogy a zsoltár mondja: „Kelj föl, lantom, citerám, hadd ébresszem így a hajnalt!”³ Valóban, az ember nem üdvözülhet a teremtés nélkül. Amikor az *opus Dei* ellen cselekszünk, önmagunkat és a Teremtővel való szövetségünket károsítjuk. A keleti hagyomány szerint az az ember, aki megsebzí a természetet, elveszíti érzékét a szépség iránt; aki nem gondolja azt, restté válik; aki pedig figyelmen kívül hagyja természetes másvoltát, az tudatlanságba esik.

A dicséret lelkisége elkíséri Assisi Szent Ferencet megtérésétől a Halál nővérrel való találkozásáig, keresztülmenve az emberi létezés nehézségein, ahogyan azt *Az igazi és tökéletes örömről* szóló példázat leírja⁴. „Dicsértessél, én Uram, azokért, ... akik elviselnek betegséget, üldöztetést”⁵. Nincs kiengesztelődés a felebaráttal a földdel való kiengesztelődés nélkül, ahogyan azt a Jubileum kihirdetése is előírja. Vajon lehetséges-e a rabszolgák felszabadítását hirdetni anélkül, hogy megszűnjön a föld igazságtalan kizsákmányolása? Igen, a rabszolgák felszabadítása nem valósulhat meg a föld nyugalma nélkül. „A föld kiáltása és a szegények kiáltása!” Ferenc nem ismer ellentétet vagy szembeállítást. A Naphimnusz nyelvezetében a különbözőség harmóniává válik, nem pedig ellentét; kiegészüléssé és nem disszonanciává. A főnevek nyelvtani neme is a kölcsönösség ritmusát jelzi: Nap testvér és Hold nővér, Szél testvér és Víz nővér, Tűz testvér és Földanya nővér.⁶ Ez nem pusztán stilisztikai ékítmény, hanem valódi teológiai vízió, amely Ferenc evangéliumi útján forrott ki. Az általa hirdetett kozmikus testvériség nem szünteti meg a különbségeket, hanem beilleszti őket a tisztelet és kölcsönösség rendjébe, visszatükrözve férfi és nő, ég és föld, világosság és sötétség eredeti kapcsolatát. Így Ferenc éneke nem egyszerűen csak felsorolja a teremtményeket, hanem összekapcsolja őket egy olyan egységben, amelyben még a legszélsőségesebb ellentétek is, mint a nappal és az éjszaka, a hideg és a meleg, egy nagyobb teljességben engesztelődnek ki egymással. Semmi sincs kirekesztve ebből a szimfóniából, ahol a teremtés sokfélesége nem töredezettség, hanem gazdagság, és ahol minden létező a maga egyediségében meghívást kapott, hogy résztvevője legyen a Teremtő közös dicséretének: „Dicsértessél, én Uram, Szél testvéreért és a levegőért, a felhős és derűs égért és minden időért.”⁷ Ferenc megtanulta, hogy az egység nem egyformaság, hanem közösség: kapcsolatok szövődése, amelyben a teremtmények nem önmagukért, hanem a másokkal való kapcsolatukban léteznek, az integráció (egység, egységesség) és kölcsönösség olyan rendjében, amely Isten jóságát tükrözi.

A legfölségesebb, jó Urat dicsérve

Minden összekapcsolódik, minden kapcsolatban áll: minden háromságos. Isten a minden, és minden Istenben van. Hogyan lehetne ujjongva dicsőíteni a legfölségesebb, mindenható, jó Urat, aki a San Damianó-i testi és lelki gyötrelem éjszakája után ismét megvigasztalta Ferencet az örök üdvösség ígéretével, egy csodálatos kerthez hasonló látomást mutatva neki? Egyedül a teremtmények hangjai, színei, ízei és illatai képesek visszaadni a dicséret

² FID 5–6.

³ Zsolt 108,3.

⁴ ITÖ

⁵ NapH 23–24.

⁶ NapH 5–22.

⁷ NapH 12–14.

teljességét a mindenség Teremtőjének. Egyedül a teremtés ad nyelvet és zenét, hogy szépségéről énekelhessünk: „Minden szép dologban a Legszebbre ismert, és minden jó ezt kiáltotta feléje: »Aki minket teremtett, maga a megtestesült jóság.«.”⁸

„Istenem és mindenem!”⁹ – Ferenc ezt ismételte egész éjszaka Quintavallei Bernát házában. Ez volt a kereszten függő Jézus kiáltása¹⁰, egyesítve Pál apostol reményével: „hogyan Isten legyen minden mindenben”¹¹. És még La Verna hegyén is – amint Leó testvér beszámol róla – visszatért Isten mélységes szeretetének szemléléséhez: „Ki vagy Te, édes Istenem? S ki vagyok én, hitvány féreg és haszontalan szolgád?”¹² La Vernán végül minden további habozás nélkül felkiáltott: „Te vagy minden, a számunkra elérhető gazdagság.”¹³

Isten a minden, és minden Istenben van. Ferenc soha nem szűnt meg hirdetni Isten végtelen nagyszerűségét és jóságát: „Te vagy, Uram, a legfőbb jó, az örök jó, akitől minden jó ered, s aki nélkül semmi jó nincsen.”¹⁴ Hogyan ne ismerhette volna fel ő, a Szentírás kitartó olvasója, magában a teremtésben Isten lenyomatát, azt a könyvet, amely az Ő szépségéről beszél? Amint első életrajzírója, Celanói Tamás megjegyzi:

„Ki tudná érzékeltetni azt az édességet, melyet érzett, miközben a Teremtő bölcsességét, hatalmát és jóságát szemlélte a teremtményekben? Valóban ez a látvány lépten-nyomon csodálatos és kimondhatatlan örömmel töltötte el; különösen, ha a napot nézte, a holdat szemlélte vagy a csillagokra és az égboltra vetette tekintetét.”¹⁵

Celanói Tamásnak, első életrajzírójának nem voltak kétségei: soha nem szűnik meg a Naphimnusz és annak alkotóelve alapján formálni elbeszélését, még a *Memoriale in desiderio Animae* (azaz Szent Ferenc második életrajza) írása közben sem:

„Mert a jóságnak az az ősforrása, mely mindenben minden lesz, szentünknek már mindenben mindenként ragyogott fel.”¹⁶

B. Az egyetemes testvériségért

A teremtmények segítségével

„Legfölségesebb, mindenható jó Uram...”: nem létezhetne magasztosabb megszólítás, amely jobban kifejezné Ferenc Istenének kozmikus teljességét! De éppen a mindenek Atyjának mérhetetlen nagyságát szemlélve fedezi fel Ferenc saját semmisségének mélységét. A Legfölségesebb fenségének víziója kimunkálja benne saját méltatlanságának tudatát, és ez arra indítja, hogy a teremtmények segítségét kérje. Ennek az Istennek túláradó jósága, amely egyedül méltó a dicséretre, még nevének kimondására is képtelenné teszi őt:

„Tiéd a dicséret, a dicsőség és a tisztelet és minden áldás. Egyedül Téged illet mindez, Legfölségesebb, és nincs ember, ki méltó lenne megnevezni téged”.¹⁷

⁸ CÉ2 165.

⁹ *Actus beati Francisci et sociorum eius* 1,21–22.

¹⁰ Mt 27,46; Mk 15,34.

¹¹ 1Kor 15,28.

¹² Assisi Szent Ferenc virágoskertje. Ferences források 6. Agapé, 1999. p. 163.

¹³ FID 10.

¹⁴ MKif 2.

¹⁵ CÉ1 80.

¹⁶ CÉ2 165.

¹⁷ NapH 2–4.

A Jelenések könyvében a huszonnégy vén által Istennek bemutatott dicséretben¹⁸ Ferenc saját spirituális útjának beteljesedését fedezte fel: Isten „megismerésétől” – „Te vagy a jó, minden jó, a legfőbb jó” – Isten kedvességének, erejének és szépségének „élvezetén” át, egészen a minden dolognak a dicséreten keresztül megvalósuló „visszaadásáig” vezet:

„Minden jót a legfölségesebb és legfőbb Úristennek adjunk vissza, és ismerjük el, hogy minden jó az övé, és mindenért neki adjunk hálát, akitől minden jó származik.”¹⁹

Ha a Regulában maga Krisztus az, aki az ember megmentésére siet, „aki méltatlan arra, hogy nevedet kimondja”²⁰, akkor a Naphimnuszban a teremtmények azok, akik hangjukat kölcsönzik az emberiségnek. Ez Ferenc nagy meglátása, amelyet Ferenc pápa a *Laudato si'* enciklikában felelevenít, amikor a Naphimnusz szentjét az átfogó ökológia modelljeként mutatja be:

„Azt gondolom, Ferenc adja a legkiválóbb példát a törődésre azzal, ami gyenge, valamint az örömmel és hitelesen megélt átfogó ökológiára. (...) Misztikus volt, zárandó, aki egyszerűen és csodálatos összhangban élt Istennel, másokkal, a természettel és önmagával.”²¹

A Megtestesült Ige nyomában

Egyedül a teremtményekben talál támaszt a méltatlan emberi lény, hogy visszaadhassa a dicséretet Istennek „úgy, ahogyan az kedves neki”. Ahogyan Ferenc az *Intelme*kben emlékeztet: a teremtmények „jobban szolgálja és ismeri Teremtőjét és jobban engedelmeskedik neki, mint te”.²² Ez nem Ferenc költői találmánya, hanem a Biblia figyelmes olvasásának gyümölcse.

Mindenekelőtt a liturgiában jelennek meg a teremtmények úgy, mint hangzó könyv, amely hirdeti Teremtőjük dicsőségét: „Isten dicsőségét hirdetik az egek, és kezének művéről beszél az égbolt.”²³

A tudósok sokat értekeztek, milyen jelentésű a „-val, -vel” rag a „Dicsértessél, én Uram, minden teremtményeddel” sorban. Társhatározóként („Dicsértessél, én Uram, és veled együtt minden teremtmény”) vagy eszközhatározóként („Dicsértessél, én Uram minden teremtmény által”) szerepel? A Naphimnusz elején kimondott emberi méltatlanság inkább a második értelmezést támasztja alá. Mivel saját magában nem talál méltó hangot a dicséretre, Ferenc elfogadja a zsolttáros hívását: „Magasztaljon téged, Uram, minden műved.”²⁴ Ferenc írásaiból mindig kitűnik, hogy a „cum” („-val, -vel”) mellett ott van a „per” („által”) is: akik által megvilágosítasz és fenntartasz minket; talán nem a test a megváltás sarokköve?

Költői tekintetben

A teremtmények nem egy gonosz demiurgosz alkotásai, ahogyan Ferenc korában a kathar eretnokség állította, hanem a Legfölségesebb, jó Úr szépségének gyümölcsei. Ez különösen

¹⁸ Jel 4,11.

¹⁹ RnB XVII, 17.

²⁰ vö. RnB XXIII, 5.

²¹ Ferenc pápa: *Laudato si'* 10.

²² *Intelme*k V,2.

²³ Zsolt 19,2.

²⁴ Zsolt 145,10.

világosan mutatkozik meg a Földanyáról szóló szakaszban. A Teremtés könyvét figyelmesen olvasva:

„Teremjen a föld zöldellő füvet... Hozzon elő a föld élőlényeket fajuk szerint: különféle jóságokat, csúszómászókat és vadállatokat... Az Úr Isten megalkotta az embert a föld porából”²⁵.

Ferenc felismeri a föld anyai dimenzióját, úgy szemléli, mint minden más teremtmény „társteremtőjét”, beleértve az embert is. A föld nem csupán a világ kezdetén töltötte be társteremtői szerepét, hanem a történelem folyamán is folytatja anyai küldetését: „fenntart” és „kormányoz” minden élőlényt. A Földanya azért kormányoz, mert táplál: politikai szolgálatot teljesít, mivel magára ölti a dajka kötevényét, ahhoz hasonló, amelyet Jézus viselt a lábmosáskor.

„... sokféle gyümölcsöt terem, füveket és színes virágokat.”²⁶

Az a belátás, hogy a fű nem csupán táplálék, ami egy pusztán haszonelvű szerepre korlátozná őt, hanem önmagában is csodálatra méltó teremtmény a színes virágokkal együtt, Ferenc költői zsenialitásából fakad. Ezen még Celanói Tamás is elámul:

„Mily nagy örömet szerzett neki a virágok szépsége, miközben bájos alakjukat szemlélte, és kellemes illatukat élvezte! Ha valahol sok virágot látott, szakasztott úgy prédikált nekik, és úgy buzdította őket az Úr dicséretére, mintha csak eszes lények lettek volna.”²⁷

C. Boldogok, akik elviselnek betegséget, üldöztetést

A teremtés lépcsőfokain

Végül elérkezünk hozzánk, emberekhez. A férfi és nő belépése mintha törést, zökkenőt, hirtelen fordulatot okozna a Naphimnuszban. Mintha Ferenc egészen eddig előkészítette volna a talajt ahhoz, hogy megjelenhessen e legutóbbi dicséret motívumának újdonsága vagy különbözősége. A ferences ökológia, hogy valóban teljes legyen, nem hagyhatja figyelmen kívül az embert. De a valódi kérdés ez: milyen az ember?

Eddig az ember, aki kiűzetett a paradicsomból, és szavak nélkül maradt az istendicséretében, kénytelen volt a teremtés egészére támaszkodni, szinte annak közbenjárását kérve. Most azonban készen áll arra, hogy ismét belépjen a játékba, miután más szavakat talált. Melyeket? Bár a Naphimnuszban nincs egységes szerkezet sem időben, sem térben, mégis következetes gondolati egységet hordoz.

A természet eddig bemutatott elemei azért részesültek a dicséretben, mert természetüknél fogva azok, amik, és mert az ember javára vannak. Ennek felismerése és az értük Istennek szóló dicséret is már előrelépés. De Ferenc az embert nem ugyanilyen módon dicséri. Nem veleszületett tulajdonságaiért, hanem valamiért, ami nem magától értetődő: azért a képességért, hogy az élet misztériumában lakozik, még ha csak annak peremén is. Hiszen nem maga Ferenc is saját egzisztenciális „pereméről” szerezte a Naphimnuszt?²⁸ Ferenc nem az

²⁵ Ter 1,11.24; 2,7.

²⁶ NapH 22.

²⁷ CÉ1 81.

²⁸ Perugiai Legenda 83.

embert általában dicséri, hanem „ezt az embert”, aki képes tudatosan megállni konfliktusos helyzetekben, a törésben, a sebben, az ellentmondásban, a látszólagos vereségben.

Ferenc jól tudja, hogy a szeretet ellentéte nem a gyűlölet, hanem a birtoklás, amely aztán gyűlöletet szülhet. Tudja, hogy magunkhoz ölelni más, mint visszatartani: és Ferenc már nem akar birtokolni semmit, még önmagát sem, saját korlátait és törekenységét, félelmeit sem, a mások által vele szemben elkövetett bűnt sem.

Az utolsó lépések

A Naphimnusz mindenekelőtt krisztológia. Elmond valamit Krisztusról, és ebből fakadóan a ferences antropológiáról is: arról, hogy milyennek kell lennie az embernek Krisztus képmásaként. Ha Jézus megbocsátott a keresztről, akkor ugyanennek a megbocsátásnak az erejében („szerelmedért”) az ember is akkor ember igazán, ha mindenekelőtt képes megbocsátani, még a rossz közepette is. Képes más módon válaszolni a kapott rosszra, megszakítva annak körforgását. Szabad, mert megvan benne a lehetőség, hogy ne növelje a világban amúgy is jelen lévő rosszat.

Ugyanígy az ember nagysága Krisztus képmásaként abban áll, hogy képes elfogadni és értelmet adni a betegségnek és a törekenységnek, nem pusztán véletlen balesetnek tekintve azokat. Ahogyan a leprás mondja a *Fioretti* egyik epizódjában: „Ugyan miféle békét várhatok én Istentől, hiszen maga fosztott meg a békétől és minden jótól, amikor elrothasztotta és bűzőssé tette testemet?”²⁹ Ferenc így felel erre, miután a testvéreket arra buzdította, hogy gondoskodjanak beteg testvérükről: „Kérem a beteg testvért, hogy mindenért adjon hálát a Teremtőnek, és olyan kíváncsi lenni, amilyennek az Isten akarja, akár egészséges, akár beteg...”³⁰

Végül eljutunk a halál elfogadásáig, minden halál, még a mindennapi halálok elfogadásáig is, ahhoz az akadályhoz, ahol mindenhatóságunk minden álma megtörik, és őt is „nővérnek” szólíthatjuk. Ez annyit jelent, mint kiengesztelődni vele, szinte megbocsátani neki. Feltéve, ha élve, teljes és evangéliumi módon élve megyünk a találkozás elé. Ez ugyanis az élet dolga, nem a halálé: a halállal való találkozás életünk mély értelmével való szembenezés.

Csak a megbocsátáson, az emberi gyöngeség és a halál elfogadásán át jut el odáig az ember, aki korábban még méltatlan volt arcát az Úr felé emelni, hogy végül teljes hangon, minden teremtménnyel együtt dicsérhesse Őt! Ezért lehet Ferenc – és vele együtt minden szabaddá vált ember – megbékélt és Krisztushoz hasonlatos. A szolgálat (azaz késznek lenni a szolgálatra, az utolsó hely választására, a mindenkinek való alárendeltségre³¹, és mindezt „cum grande humilitate” tenni Krisztus nyomdokán, „aki mindennap megalázza magát”³², együtt a dicsérettel, az áldással és hálaadással) az, amit minden férfinak és nőnek el kell sajátítania, hogy valóban ember maradjon. Annyira így van ez, hogy a szelíd Ferenc a Naphimnuszban egyetlen lehetséges nehézséget lát előre, éppen azok számára, akik nem akarnak ezzel élni.

D. Isten szívébe

²⁹ Fior 25

³⁰ RnB 10,3

³¹ vö. RnB 5,9; RB 10,9; ErÜ 16-18; 2LHív 47

³² Int 1,16; vö. FID 7

Elmélkedj róla figyelmesen

A Naphimnusz nem egyetlen pillanatban született, hanem Ferenc életének saját ritmusában:

- 1225 őszén, amikor vendég volt San Damianóban, és már csaknem teljesen megvakult, megírta a teremtményeknek szentelt strófákat.
- 1226 júliusában, amikor az assisi püspök szálláshelyén tartózkodott, hozzá költötte a megbocsátásról és a békéről szóló strófákat.
- 1226 végén, már a halál közelségében, beillesztette a Halál nővéréről szóló strófát.

A Naphimnusz nem csupán belső elmélkedés, hanem a missziós lelkület gyümölcse. A békének és megbocsátásnak szentelt versekben megszólal a vágy, hogy a testvérek „vele együtt járják be az egész világot, hirdetve és énekelve az Úr dicséretét”.³³ A latin helyett a népnyelv választása kifejezi azt a szándékot, hogy üzenete elérjen minden szívet, kulturális vagy társadalmi korlátok nélkül. A Naphimnusz lényegében szelíd meghívás a megtérésre, életünk megváltoztatására, nem erkölcsi parancsként, hanem nyitottságként Isten megtapasztalására a teremtésben. Hogy beléphessünk a dicséretnek ebbe gondolkodásmódjába, Ferenc két kulcsot ajánl: a szív tisztaságát és a lélek szegénységét.

Hiteles teológiai vízió

A Naphimnusz kettős mozgású liturgikus dinamizmust testesít meg: alászállást, amelyben a tekintet megnyílik, hogy minden teremtményben felismerje az isteni jelenlétet, és visszatérést, amelyben minden létezőt felajánl a Teremtőnek mintegy visszaadva őket. Ez Ferenc saját keresztény tapasztalata, amely az üdvösség története felé irányítja tekintetét, olyan körkörös ritmusba fogva azt, amely egyesít és kiengesztel. Ferenc hangot ad a decentralizálás (?) énekének, minthogy aki dicsér, lecsupaszítja önmagát, és felismeri, hogy a jó nem birtoklás, hanem kapott és megosztott ajándék.

A Naphimnusz a világ megváltott látásának kifejezése, amely Ferenc hitének útján érlelődött. Ferenc mély belső békéből merítve énekel, kiengesztelődve önmagával, másokkal, a teremtéssel és a halál misztériumával. Ez az egyetemes testvériség abból a bizonyosságból fakad, hogy minden, amit Isten teremtett, jó. Ferenc tekintete – távol attól, hogy a keletkezés idején őt sújtó szenvedés megbélyegezné – megnyílik a húsvéti tapasztalatra: a sötétségben a vak a fényről énekel; betegségében a beteg a föld szépségét magasztalja; a halál küszöbén a haldokló az örök boldogságot hirdeti: „Dicsértessél, én Uram, testi halál nővérünkért.”³⁴

A Naphimnuszban Ferenc olyan látomást bont ki, amelyben a teremtés kezdete és vége ugyanabba a dicséretbe szövődik, mint az eredeti igazság visszhangja és mint Isten Országa teljességének elővételezése. Ez a himnusz – annak tiszta tekintetével szöve, aki megtanult a hit szemével nézni – nemcsak felidézi az ősharmóniát, amelyben minden jónak teremtett, hanem kihirdeti az isteni terv végső beteljesedését is, amikor a valóság egésze, a kegyelem által átalakítva, visszanyeri egységét Istenben. Így énekl meg Ferenc az isteni álom múltját és jövőjét egy olyan himnuszban, amely emlékezet és prófécia, bizonyosság és remény, ünneplés és vágy egyszerre. Az ő dicsérete nem csupán a teremtett szépség felismerése, hanem annak

³³ A tökéletesség tükre 100.

³⁴ NapH 27.

az Egynek a megvallása, aki „jó mindenkihez, és irgalmas minden teremtményéhez”³⁵, aki szeretetével fenntartja a kozmoszt, és elvezeti annak végső teljességére.

Befejezés

Kedves testvérek és nővérek a ferences családban,
hívunk benneteket, hogy a 2025-ös jubileumi évben örömmel ünnepeljük együtt a *Naphimnusz* születésének 800. évfordulóját. Tegyük magunkévá Assisi Szegénykéjének tiszta és prófétai tekintetét, aki minden teremtményben felismerte a Teremtő nyomait, és aki mindannyiunkat az egész kozmoszt átölelő egyetemes testvériségre hív.

Egy olyan korban, amikor a föld sebei és a szegények kiáltása mind erőteljesebben hallatszik, Ferenc hangja arra hív minket, hogy újra felfedezzük annak szépségét, hogy zarándokok és jövevények vagyunk e világban, a teremtés őrzői és nem urai, minden élőnek testvérei és nővérei. Az ő éneke sürget minket, hogy a béke és a megbocsátás mestereivé váljunk, hogy a sebezhetőséget ne korlátként, hanem a másik felé való nyitottságként éljük meg, hogy a halált az élet nagy misztériumába illesszük.

Ferencsel együtt megtanuljuk, hogyan üdvözljük a teljes valóságot – a legfényesebbtől a legsötétebbig – a dicséret és a helyreállítás tapasztalatában. A *Naphimnusz* arra tanít bennünket, hogy nincsenek értelmetlen életek, nincsenek hang nélküli teremtmények, és nincsenek az isteni együttműködésen kívüli helyzetek. Mindent átölel az Atya gyöngédsége, és minden a dicséret alkalmává válhat.

Ez a centenáriumi ünneplés segítsen bennünket, hogy újra rátaláljunk Ferenc tiszta tekintetére, amely képes túl látni a látszatokon, és megragadni minden létező méltóságát és szépségét. Így mi magunk is, mint Ferenc, a kiengesztelődés és a remény énekeseivé válhatunk korunk számára, felébresztve a szívekben a rácsodálkozás, a hálaadás és a közös otthon gondozásának képességét.

Hálával és reménnyel megáldunk benneteket az Úrban.

Fr. Massimo Fusarelli OFM
Fr. Carlos Trovarelli OFMConv
Fr. Roberto Genuin OFMCap
Fr. Amando Trujillo Cano TOR

Assisi, 2025. szeptember 1.

³⁵ Zsolt 145,9.